

การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่
อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
**The Management of Village Fund with the Good Governance in Thung Yai
Subdistrict, Pho Prathap Chang District, Phichit Province**

อดิศักดิ์ โสขุม และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Adisak Sokuma And Chot Bodeerat

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: adisak.so@psru.ac.th

บทคัดย่อ*

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ และ 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 320 คน ที่ได้จากสูตรของยามานะ (Yamane) เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.835 สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ ไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า (1) ควรมีการยืดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ให้เหมาะสม (2) มีมาตรการลงโทษผู้ที่ค้างชำระคืนเงินกู้ (3) มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน (4) มีมาตรการยกย่องการปฏิบัติงาน (5) มีบทลงโทษ (6) มีการส่งเสริมความรู้ด้วยการจัดการอบรม (7) มีการจัดสรรเงินรายได้จากดอกเบี้ย เพื่อช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินแก่ (8) มีการชี้แจงปัญหาและอุปสรรค รวมถึงผลการดำเนินงาน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ; กองทุนหมู่บ้าน; หลักธรรมาภิบาล

* วันที่รับบทความ : 20 มีนาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 23 พฤษภาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 24 พฤษภาคม 2566

Received: March 20, 2023; Revised: May 23, 2023; Accepted: May 24, 2023

Abstracts

The objectives of this research were to study 1) the level of good governance based on village fund management in Thung Yai Sub-district, 2) to compare the opinions of village fund members with good governance based on village fund management in Tambon Thung Yai. and 3) suggestions and guidelines for managing the village fund according to good governance principles in Thung Yai Sub-district. Conducted according to the quantitative research methodology. The sample group consisted of 320 village fund members obtained from Yamane's formula. The tool was a questionnaire with a confidence value of 0.835. Statistics were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and t-test and F-test.

The results of the study were as follows: 2) The comparison of opinions of village fund members with different personal factors had opinions on village fund management according to good governance in Thung Yai sub-district. and 3) suggestions and guidelines for managing the village fund according to good governance found that (1) there should be an appropriate extension of the loan repayment period; (3) Performance evaluation (4) Performance commendation measures (5) Punishment (6) Knowledge promotion through training (7) Income allocation interest To assist in the event of an emergency, (8) clarify problems and obstacles including performance.

Keywords : Management; Village Fund; Good Governance

บทนำ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นกองทุนหมุนเวียนประเภทเพื่อการกู้ยืม ซึ่งถือเป็นเงินนอกงบประมาณของรัฐบาลดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2544 โดยรัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท โดยให้ประชาชนร่วมกันบริหารจัดการกองทุนด้วยตนเอง ส่วนหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเท่านั้น กองทุนหมู่บ้านมี วัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือ ประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมถึงเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และลดการกู้ยืมเงิน นอกกระบบของประชาชน โดยทำให้กลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินเชิงพาณิชย์ในระบบ (Formal financial services) เนื่องจากไม่มีรายได้เพียงพอและส่วนใหญ่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เงินกู้สามารถเข้าถึงสินเชื่อสำหรับประชาชนระดับฐานรากได้มากขึ้น อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ พัฒนาคุณภาพชีวิต และบรรเทาปัญหาความยากจนของประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล, 2558) ในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2564)

กองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีกองทุนหมู่บ้านอยู่ จำนวน 19 กองทุนซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ประกอบด้วย

กองทุนหมู่บ้านทุ่งใหญ่ กองทุนหมู่บ้านทุ่งประพาศ กองทุนหมู่บ้านห้วยคันเบ็ด กองทุนหมู่บ้านบ่อปึงเกลือ กองทุนหมู่บ้านห้วยน้อย กองทุนหมู่บ้านหนองพง กองทุนหมู่บ้านบึงบ้าน กองทุนหมู่บ้านทุ่งนาดี กองทุนหมู่บ้านห้วยน้ำซึ่ม กองทุนหมู่บ้านห้วยน้ำซึ่มใต้ กองทุนหมู่บ้านเนินสะอาด กองทุนหมู่บ้านหนองกระเบา กองทุนหมู่บ้านเกาะกลาง กองทุนหมู่บ้านเกษตรพัฒนา กองทุนหมู่บ้านหนองจอก กองทุนหมู่บ้านห้วยคำตาล กองทุนหมู่บ้านราษฎร์ร่วมใจ กองทุนหมู่บ้านเกาะเหนือ กองทุนหมู่บ้านทุ่งสามัคคี โดยมีคณะกรรมการจำนวน 197 คน และมีสมาชิกเป็นจำนวน 1,754 คน การดำเนินงานที่ผ่านตั้งแต่ พ.ศ. 2560-2562 การดำเนินงานก็มีปัญหา คือ การตอบข้อซักถามของสมาชิกต่อการบริหารจัดการของกองทุน ความถูกต้องรวดเร็วในการส่งเอกสาร สมาชิกบางท่านไม่ส่งเงินตามกำหนด สมาชิกไม่จัดทำสัญญาเงินกู้คำขอกู้และไม่มีหลักฐานผู้ค้ำประกัน สมาชิกไม่สนใจระเบียบของกองทุน ไม่เข้าร่วมประชุม เป็นต้น แต่ในปี 2563-2564 การดำเนินงานไม่พบปัญหาเนื่องจากการคณะกรรมการได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการส่งผลให้ประชาชนดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ คือ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ สร้างโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้านมีแหล่งเงินของตนเองจากการคิดเองตัดสินใจเองและทำเองเพื่อพึ่งพาตนเองในอนาคตและพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากให้มีความมั่นคงและยั่งยืนยิ่งขึ้น ด้านการเมือง ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำมาใช้ในชุมชนของตนเอง ด้านวัฒนธรรม กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เอื้อประโยชน์ให้แก่ประชาชนในระดับรากหญ้าอย่างแท้จริงทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งขึ้นและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระดับหนึ่ง ส่งผลให้มีความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้น และประชาชนก็ดำเนินการตามระเบียบของกองทุน (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สาขา 3, 2564)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง “การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร” การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในปัจจุบันเป็นอย่างไร สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล รวมถึงการดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ผ่านมาประสบปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนา นโยบายและการวางแผน เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบรรลุตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลัก ธรรมชาติใน เขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจก แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) ประชากร คือ จากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่ จำนวน 1,754 คน (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สาขา 3, 2564) 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ จากสมาชิก กองทุนหมู่บ้านในพื้นที่ จำนวน 320 คน ได้จากการแทนค่าในสูตรของยามานะ (Yamane)

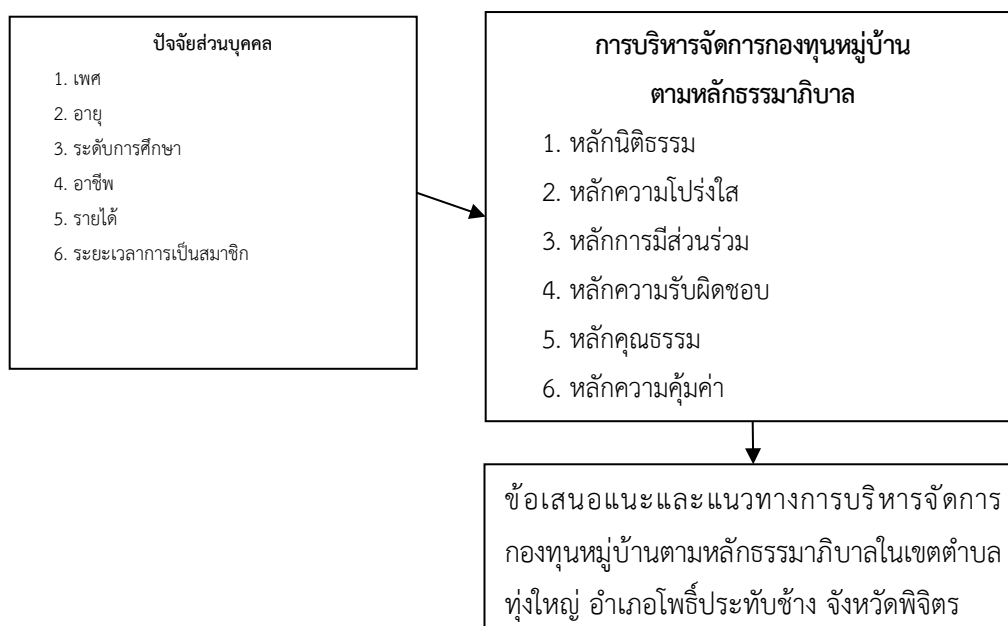
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ 2) การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลัก ธรรมชาติ เป็นแบบ ประเมินค่า 5 ระดับ 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมชาติ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความ สอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 - 1.0 และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) กับสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน จำนวน 30 คน ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.835

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลกับสมาชิกกองทุน หมู่บ้าน จำนวน 320 คน ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจความ ถูกต้อง และข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) สถิติพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่า t-test (Two-Independent Sample Test) และการทดสอบค่า F-test (One Way ANOVA) และ 3) การวิเคราะห์โดยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 (กรปักษ์ พงศ์วิพัฒน์โยธิน, 2563 : 10-11) ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลัก ธรรมชาติภิบาลใน เขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอฟุ่ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวม

ลำดับ	การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมชาติภิบาล	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หลักนิติธรรม	3.75	0.84	มาก
2.	หลักความโปร่งใส	3.81	0.65	มาก
3.	หลักการมีส่วนร่วม	3.53	0.83	มาก
4.	หลักความรับผิดชอบ	3.74	0.67	มาก
5.	หลักคุณธรรม	3.85	0.59	มาก
6.	หลักความคุ้มค่า	3.66	0.63	มาก
ภาพรวม		3.72	0.42	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมชาติภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอฟุ่ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมา คือ หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.81$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.75$) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.74$) หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.66$) และหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมชาติภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอฟุ่ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

ตาราง 2 ผลสรุปการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมชาติภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอฟุ่ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	หลักธรรมชาติภิบาล	-1.862	-	0.063	-	✓
อายุ	หลักธรรมชาติภิบาล	-	0.113	0.952	-	✓
การศึกษา	หลักธรรมชาติภิบาล	-	0.207	0.959	-	✓
อาชีพ	หลักธรรมชาติภิบาล	-	0.119	0.976	-	✓
รายได้	หลักธรรมชาติภิบาล	-	0.441	0.724	-	✓
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	หลักธรรมชาติภิบาล	-	0.502	0.681	-	✓

จากตาราง 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นที่เหมือนกันเพราะเป็นการดำเนินงานการบริหารจัดการกองทุนมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของกองทุนได้ทั้งหมด การบริหารงานของคณะกรรมการก็จะมี โปร่งใส อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อกองทุน และส่งผลให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจกับคณะกรรมการที่เป็นผู้บริหารกองทุน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

ตาราง 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

ที่	ข้อเสนอแนะและแนวทางการ	ความถี่ (f)
1	ควรมีการยืดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้อย่างเหมาะสม เช่น กรณีเกิดอุทกภัย หรือภัยแล้ง และมีมาตรการลงโทษผู้ที่ค้างชำระคืนเงินกู้ อย่างจริงจัง โดยเปิดเผยข้อมูลผู้ค้างชำระคืนเงินกู้ในที่ประชุมให้ สมาชิกได้รับทราบและคณะกรรมการ	52
2	ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน แต่ละคน และควรมีมาตรการยกย่องกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และโปร่งใส รวมถึงลงโทษ กรรมการที่มีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่	39
3	ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับสิทธิและหน้าที่ความ รับผิดชอบโดยเฉพาะระเบียบในการกู้ยืมเงิน และการคืนเงินกู้ให้แก่ สมาชิก	35
4	ควรจัดให้มีการอบรมการประกอบอาชีพเสริมให้แก่สมาชิกอย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง และควรมีการจัดสรรเงินรายได้จากดอกเบี้ย เพื่อช่วยเหลือ กรณีฉุกเฉินแก่สมาชิก เช่น กรณีเกิดอุทกภัย ไฟไหม้บ้าน เป็นต้น	25
5	ควรมีการชี้แจงปัญหาและอุปสรรค รวมถึงผลการดำเนินงานของ กองทุนหมู่บ้านในที่ประชุมสมาชิก และปิดประกาศไว้ที่บอร์ดของที่ทำ การกองทุนหมู่บ้าน	23

จากตาราง 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลัก ธรรมชาติาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโศกประทบช้าง จังหวัดพิจิตร พบว่า 1) ควรมีการยืดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ อย่างเหมาะสม เช่น กรณีเกิดอุทกภัย หรือภัยแล้ง และมีมาตรการลงโทษผู้ที่ค้างชำระคืนเงินกู้ อย่างจริงจัง โดยเปิดเผยข้อมูลผู้ค้างชำระคืนเงินกู้ในที่ประชุมให้สมาชิกได้รับทราบและคณะกรรมการ 2) ควรมีการประเมินผล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่ละคน และควรมีมาตรการยกย่องกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร และโปร่งใส รวมถึงลงโทษกรรมการที่มีความบกพร่องในการปฏิบัติ หน้าที่ 3) ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ สิทธิ และหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะระเบียบใน การกู้ยืมเงิน และการคืนเงินกู้ให้แก่สมาชิก 4) ควรจัดให้มีการอบรมการประกอบอาชีพเสริมให้แก่สมาชิกอย่าง น้อยปีละ 1 ครั้ง และควรมีการจัดสรรเงินรายได้จากดอกเบี้ย เพื่อช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินแก่สมาชิก เช่น กรณี เกิดอุทกภัย ไฟไหม้บ้าน เป็นต้น และ 5) ควรมีการชี้แจงปัญหาและอุปสรรค รวมถึงผลการดำเนินงานของ กองทุนหมู่บ้านในที่ประชุมสมาชิก และปิดประกาศไว้ที่บอร์ดของทำการกองทุนหมู่บ้าน

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมชาติาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโศกประทบช้าง จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

ภาพ 2 สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอฟิโรตย์ประทัดช้าง จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอฟิโรตย์ประทัดช้าง จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักคุณธรรม รองลงมา คือ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการฯ มีการประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ตระหนักในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีการติดประกาศและแจ้ง

ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการและข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ มีระเบียบกองทุนฯ ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารกองทุนฯ เป็นไปด้วยความเที่ยงธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร ปัญญาพงษ์ และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านช่อระกา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านช่อระกา มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นหลักในการดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรปักษ์ พงศ์วิพัฒน์โยธิน (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลกับคุณค่าสาธารณะของพนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ธรรมาภิบาลกับคุณค่าสาธารณะของพนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นที่เหมือนกันเพราะเป็นการดำเนินงานการบริหารจัดการกองทุนมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของกองทุนได้ทั้งหมด การบริหารงานของคณะกรรมการก็จะมีโปร่งใส อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อกองทุน และส่งผลให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจกับคณะกรรมการที่เป็นผู้บริหารกองทุนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณวิลาส ทิพย์มลสวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพด้านการบริการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลหนองหาร จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพด้านการบริการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลหนองหารจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพ และระยะในการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกันมีปัจจัยคุณภาพด้านการบริการของกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกันส่วนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา อาชีพ และจำนวนครั้งที่เข้าใช้บริการที่แตกต่างกันมีปัจจัยคุณภาพด้านการบริการของกองทุนหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร พบว่า ควรมีการยืดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้อย่างเหมาะสม เช่น กรณีเกิดอุทกภัย หรือภัยแล้ง และมีมาตรการลงโทษผู้ที่ค้างชำระคืนเงินกู้อย่างจริงจัง โดยเปิดเผยข้อมูลผู้ค้างชำระคืนเงินกู้ในที่ประชุมให้สมาชิกได้รับทราบและคณะกรรมการ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่ละคน และควรมีมาตรการยกย่องกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร และโปร่งใส รวมถึงลงโทษกรรมการที่มีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ มีการให้ความรู้

เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ สิทธิ และหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะระเบียบในการกู้ยืมเงิน และการคืนเงินกู้ให้แก่สมาชิก จัดให้มีการอบรมการประกอบอาชีพเสริมให้แก่สมาชิกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และควรมีการจัดสรรเงินรายได้จากดอกเบี้ย เพื่อช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินแก่สมาชิก เช่น กรณีเกิดอุทกภัย ไฟไหม้บ้าน เป็นต้น และมีการชี้แจงปัญหาและอุปสรรค รวมถึงผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในที่ประชุมสมาชิก และเปิดเผยไว้ที่บอร์ดของทำการกองทุนหมู่บ้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรงค์ วงศ์สุวัฒน์, ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย และวณิชพร ญัฐกิจโรจน์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาก กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ประสบความสำเร็จมีกระบวนการในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพทำให้ได้มาซึ่งแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ 1) แนวทางการบริหารจัดการด้านผู้นำ 2) แนวทางการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วม 3) แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสรรผลประโยชน์ และ 4) แนวทางการบริหารจัดการด้านการเข้าถึงและการตรวจสอบข้อมูลกองทุน ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กองทุนหมู่บ้านควรมีการจัดฝึกอบรมเพิ่มทักษะบุคลากรให้มีความรู้ความชำนาญในการเก็บข้อมูลด้านบัญชีด้วยระบบสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง
2. กองทุนหมู่บ้านควรมีมาตรการการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของฐานข้อมูลด้านบัญชีพร้อมทั้งจัดเตรียมงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดหาระบบสารสนเทศและอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการประมวลผลข้อมูลทางด้านบัญชี
3. กองทุนหมู่บ้านควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องแก่คณะกรรมการ กองทุนในด้านการบริหารจัดการกฎหมายการเงินและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับสมาชิกควร ส่งเสริมความรู้ด้านการอาชีพและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารเงินกู้จาก เงินกองทุน
4. ควรกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่ทำตามหน้าที่ติดตามกำกับ ดูแลและ การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น และต้องมีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ และสนับสนุนให้เครือข่ายชุมชนทุกระดับ เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่กองทุนที่มีปัญหา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จ ในเขตตำบลทุ่งใหญ่ และตำบลอื่นต่อไป

2. ควรมีการวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมในการบูรณาการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลทุ่งใหญ่ และตำบลอื่นต่อไป
3. ควรมีการวิจัยในเชิงทดสอบองค์ความรู้ ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการบริหาร จัดการและพัฒนากองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลทุ่งใหญ่ และตำบลอื่นต่อไป
4. ควรมีการวิจัยประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เอกสารอ้างอิง

- กรปักษ์ พงศ์พัฒนโยธิน. (2563). *ธรรมาภิบาลกับคุณค่าสาธารณะของพนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก หน้า 253
- วิลาส ทิพย์มลสวัสดิ์. (2561). *คุณภาพด้านการบริการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลหนองหารจังหวัดเชียงใหม่*. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สำนักงบประมาณของรัฐบาล. (2558). *รายงานการศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สาขา 3. (2564). *แบบรายงานฐานข้อมูลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง*. พิษณุโลก : สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สาขา 3.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2564). *ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.
- สุนทร ปัญญาพงษ์ และคณะ. (2562 : กรกฎาคม-ธันวาคม). การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านช่อระกา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารวิชาการ มจร. บุรีรัมย์*. 4(2), 27-37.
- สุวลังก์ วงศ์สุวรรณ, ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย และวณิชพร ญัฐจิโรจน์. (2562, พฤษภาคม-มิถุนายน). การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาก : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 7(3), 888-898.